

SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN – 2018 CO₂-PRESTATIELADDER – 3.D.1/3.D.2

Auteurs	:	L.A. Verhoog M. van Gerdingen
Eindverantwoordelijke	:	N. Moerkerken
Datum	:	01-02-2019
Documentnaam	:	Sector- en keteninitiatieven 2018 – v2
Datum herzien	:	N.v.t.

Ondertekening	:	Naam
Directeur	:	N. Moerkerken
Hoofd Afdeling Bodem & KVG	:	Ing. L.A. Verhoog (HVK)
KVG-Functionaris	:	M. van Gerdingen

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	INVENTARISATIE VAN INITIATIEVEN.....	4
3	DEELNAME AAN INITIATIEF.....	6
3.1	Selectie sector- en keteninitiatief.....	6
3.2	Lopende initiatieven.....	6
3.2	Nieuwe deelnames.....	6
4	BUDGET.....	7
BIJLAGEN		8
Bijlage 1	Verslag bijeenkomst 23 maart 2018.....	8
Bijlage 2	Verslag bijeenkomst 12 oktober 2018	10

I INLEIDING

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen t.b.v. CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten, en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen dienen als bewijs van actieve deelname tegenover de auditor.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op een gegeven moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de inventarisatie van sector- en keteninitiatieven gegeven waarbij gefocust is op de initiatieven die voor EcoLoss Beheer BV relevant kunnen zijn. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 beschreven aan welke initiatief deelgenomen wordt en in hoofdstuk 4 welk budget daarvoor vrijgemaakt is.

2 INVENTARISATIE VAN INITIATIEVEN

EcoLoss Beheer BV heeft zich op de hoogte gesteld van welke sector- en keteninitiatieven er zijn en deze bestudeerd, daarnaast heeft een marktconsultatie plaatsgevonden bij bevriende relaties.

In onderstaande tabel zijn de sector- en keteninitiatieven opgenomen die zijn bestudeerd, daarbij is per initiatief aangegeven of deze voor EcoLoss Beheer BV relevant zijn.

Tabel 1. Inventarisatie relevantie sector- en keteninitiatieven

Initiatief	Relevantie
 Aanpak Duurzaam GWW De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de bouwsector.
 Building Brains Een samenwerkingsverband van 21 partijen om de ontwikkeling van energie neutrale gebouwde omgeving te versnellen.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de bouwsector.
 DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profitorganisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de bouwsector.
 Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de bouwsector.
 Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief gaan ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van een duurzame bedrijfsvoering. Te beginnen door van de belangrijkste leveranciers te vragen wat men al doet.	Niet relevant: EcoLoss beheer BV kan niet voldoen aan de gestelde reductiedoelstelling van 20%.
 CO ₂ reductie KAM-adviseur Nederland Minimaal tweemaal per jaar worden bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt met diverse bedrijven gesproken over CO ₂ -reductie, omgang met projecten en CO ₂ , mogelijkheden tot verduurzamen. Initiatieven, maatregelen en bevindingen worden gedeeld. Er wordt gekeken naar de kansen en bedreigingen binnen diverse werkwijzen. Kennisdeling is een zeer belangrijk aspecten tijdens de bijeenkomsten.	Relevant: Optie tot deelname.
 Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau, door maatregelen te nemen die niet alleen kostenbesparing opleveren, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de transportsector.
 Nederland Bereikbaar Dit platform wil door medewerking van zoveel mogelijk bedrijven de mobiliteitsproblemen oplossen en daarmee de dagelijkse CO ₂ -uitstoot van de mobiliteit sector reduceren.	Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de mobiliteit sector (werknemers).
 Nederland CO ₂ Neutraal Werken aan CO ₂ -reductie kan ook leuk zijn! Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO ₂ -reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en deelname in werkgroepen.	Relevant: Optie tot deelname.

Initiatief	Relevantie
<p>✚ Nederlandse Klimaatcoalitie Klimaatcoalitie.nl is het online platform. Hier kunnen ondernemers, medewerkers en geïnteresseerden hun projecten, evenementen en ervaringen delen. Daarnaast is het een platform van de deelnemers van de Nederlandse Klimaatcoalitie; deze organisaties, bedrijven en instellingen hebben de ambitie om voor 2050 klimaatneutraal te ondernemen.</p>	<p>Niet relevant: EcoLoss beheer BV heeft heden niet de doelstelling om voor 2050 klimaatneutraal te ondernemen.</p>
<p>✚ Rail Cargo Information Een stichting waarbij zo'n 60 organisaties die werk uitvoeren in de spoorsector zijn aangesloten. Doel van de stichting is om het gebruik van het spoor voor goederenvervoer te bevorderen.</p>	<p>Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de spoorsector.</p>
<p>✚ Rail Forum Kennisnetwerk van de Nederlandse rail sector om voornamelijk innovatie te stimuleren.</p>	<p>Niet relevant: Onvoldoende binding; betreft met name de spoorsector.</p>
<p>✚ Sturen op CO₂ Door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën door o.a. workshops.</p>	<p>Relevant: Optie tot deelname.</p>

3 DEELNAME AAN INITIATIEF

3.1 SELECTIE SECTOR- EN KETENINITIATIEF

Bij de inventarisatie zijn er een drietal sector en -keteninitiatieven voor EcoLoss Beheer BV relevant gebleken:

- + CO₂-reductie KAM-adviseur Nederland
- + Nederland CO₂ Neutraal
- + Sturen op CO₂

EcoLoss Beheer BV heeft gekozen voor het sectorinitiatief “CO₂-reductie KAM-adviseur Nederland”.

De keuze voor dit initiatief is gebaseerd op het feit dat EcoLoss Beheer BV zich voor het eerst beweegt binnen de gemeenschap van de CO₂-Prestatieladder en dat dit opgezet is vanuit het oogpunt van de adviessector. Het geeft EcoLoss Beheer BV de kans om bekend te worden met andere partijen binnen de CO₂-Prestatieladder en een netwerk op te bouwen van contacten onder deelnemende partijen en daardoor met andere invalshoeken geconfronteerd worden op gebied van CO₂-reductie die ook voor EcoLoss Beheer BV van belang kunnen zijn.

Het initiatief omvat:

- + Deelnemers: KAM-adviseur Nederland B.V., EcoLoss Beheer BV en overige aannemers uit voornamelijk de grond-, weg- en waterbouwbranche.
- + Minimaal tweemaal per jaar worden bijeenkomsten georganiseerd door KAM-adviseur Nederland B.V. Tijdens deze bijeenkomsten wordt met diverse bedrijven gesproken over CO₂-reductie, omgang met projecten en CO₂, mogelijkheden tot verduurzamen van het bedrijf en eventuele ketenpartners. Initiatieven, maatregelen en bevindingen worden gedeeld. Er wordt gekeken naar de kansen en bedreigingen binnen diverse werkwijzen. Kennisdeling is een zeer belangrijk aspecten tijdens de bijeenkomsten.
- + Het initiatief zal mogelijk leiden tot samenwerking met bedrijven uit dezelfde branche, tot inzicht komen nieuwe innovatieve ideeën en informatie en kennis ontvangen door de inzet van verschillende sprekers.
- + Dit initiatief heeft betrekking op alle facetten omtrent milieu en reductie van CO₂-emissie. Maatregelen zijn op alle mogelijke manieren mogelijk.

Doel

Voor EcoLoss Beheer BV is het doel van deelname aan de sector en keteninitiatieven om informatie te kunnen opdoen. Gehoopt wordt op de volgende onderwerpen informatie te kunnen verkrijgen door deelname aan bijeenkomsten, werkgroepen, workshops, seminars, etc:

- + Bewustwording binnen het bedrijf op het gebied van CO₂;
- + Brandstofbesparing op de brandstof binnen het wagenpark;
- + Het mogelijk opzetten van eigen sector en keteninitiatief.

Naast het opdoen van informatie wil EcoLoss Beheer BV natuurlijk informatie delen met leden. Dit zal met name gedaan gaan worden door te delen hoe binnen de organisatie bepaalde reductiemaatregelen in de praktijk gebracht zijn of kunnen worden. Tot op zekere hoogte kan in detail worden getreden hoe binnen de organisatie specifiek beleid, maatregelen en technieken worden bedacht, geïmplementeerd en gecombineerd om tot CO₂-reductie te komen.

3.2 LOPENDE INITIATIEVEN

EcoLoss Beheer BV heeft zich aangesloten bij het sectorinitiatief “CO₂-reductie KAM-adviseur Nederland”. Tijdens deze bijeenkomsten is actief deelgenomen aan de invulling (werksessies) en de discussiemomenten van het aangeboden programma.

Door een afvaardiging van EcoLoss Beheer BV is deelgenomen aan de volgende bijeenkomsten:

- + Bijeenkomst “Samen slim besparen”, d.d. 23 maart 2018 te Voorschoten (zie bijlage 1).
- + Bijeenkomst “Samen slim besparen”, d.d. 12 oktober 2018 te Beverwijk (zie bijlage 2).

De datum voor de volgende bijeenkomst staat gepland op 22 maart 2019.

3.2 NIEUWE DEELNAMES

Niet van toepassing.

4 BUDGET

Ten behoeve van de deelname aan de sector- en keteninitiatieven door personeel van EcoLoss Beheer BV worden de benodigde middelen (werktijd, vervoer en geld) beschikbaar gesteld door de directie.

Onderstaand is het jaarbudget hiervoor opgenomen.

Tabel 2. Budget t.b.v. deelname sector- en keteninitiatieven.

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Kosten
Inzet personeel (deelname incl. reiskosten)	16 uur	€ 75,=	€ 1.200,=
Jaarbijdrage initiatief "CO ₂ -reductie KAM-adviseur Nederland"	1 keer	€ 500,=	€ 500,=
Totaal			€ 1.700,=

BIJLAGEN
BIJLAGE I VERSLAG BIJENKOMST 23 MAART 2018

 CO₂ initiatief KAM adviseur Nederland
 23 maart 2018

Verslag CO₂ Initiatief Samen Slim besparen 23 maart 2018 KAM adviseur Nederland
Bijeenkomst informatie

Locatie: De Gouden Leeuw te Voorschoten

Duur: 12.00 uur – 16.30 uur

Deelnemers:

- Schot infra te Langedijk, de heer R. Schouten;
- Schot Verticaal Transport te Alkmaar, mevrouw F. Baltus
- Maas Holding B.V. te Langeweg, mevrouw K. Otten;
- J. Bijleveld B.V. te Koudekerk aan den Rijn, mevrouw D. Bijleveld;
- Van 't Hek Groep te Zuidoo stbeemster, de heer J. van Vessum;
- Gebr. Schouls B.V. te Leiden, de heer C. van Santen
- Lek Sloopwerken te Woerden, de heer M. Helleman;
- TC Groentechniek te Wormerveer, de heer M. Hendriksen;
- KAM adviseur Zoetermeer, de heer H. Schipaanboord;
- EcoLoss Project B.V. te Pernis, de heer L. Verhoog.

Afwezig:

- T.J. Kippersluis & Zonen B.V. te Muiderberg, de heer M. Bro uwers;
- Haarsma Groep te Tjerkwerd, de heer J. Vogel.

De bijeenkomst is gestart met een lunch om informeel bij te praten en kennis te maken met nieuwe deelnemers. Om 13.00 uur wordt de bijeenkomst geopend door Michelle Glorie van KAM adviseur Nederland. Kort wordt de inhoud van de dag besproken en nieuwe deelnemers voorgesteld.

Gast spreker Dick van Veelen, directeur van de Vis Groep Technische Services verzorgt een presentatie. De presentatie is bijgevoegd als bijlage. Dick van Veelen heeft tevens beschikbaar te zijn voor contact. De contactgegevens zijn in de e-mail bijgevoegd.

De presentatie van KAM adviseur Nederland heeft zich gericht op het opstellen van een jaarplan 2018. In groepen van 2 – 3 deelnemers is gedacht over een jaarplan met concrete maatregelen, acties, verantwoordelijken en tijdsplanning.

Resultaten:

Doel / kans	Maatregel / actie	Wie	Meetbaar	Kosten / verwachte reductie
Emissie brandstof: standkachels	Aanschaf standkachels om warmdraaien te voorkomen	KAM	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep (materieel ten opzichte van wagenpark)	rekenvoorbeeld: 60 standkachels x € 750,- aanschafkosten = € 50.000. Verwachte reductie (1 uur minder warm draaien) x 60 kachels x 45 dagen per jaar = 2700 uur x 30 liter verbruik = 81.000 liter per jaar besparen
Regionaal werken	Continu	Dir	-	
Meer elektrisch / hybride		Dir	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	5% in 5 jaar verwacht reductie
Eco stand machines	Toolbox geven	KAM	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	

Aanschaf start-stop systeem	Toolbox geven	KAM	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	€ 100,00 aanschaf kosten
Inkoop brandstoffen	Gebruik TRAXX diesel	DIR	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	€ 100,00 aanschaf kosten
Zuiniger rijden	Cursus het nieuwe rijden	KAM	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	€ 1.500,00 opleidingskosten
Zuiniger draaien	Cursus het nieuwe draaien	KAM	Brandstof verbruik per machine of per verbruikersgroep	€ 1.500,00 opleidingskosten
Scope 2	Aanschaf LED verlichting, sensoren, collectief aanschaf zonnepanelen	DIR	Elektraverbruik	90% reductie in 5 jaar
Reduceren elektraverbruik	Informereren + herhalen van zuinige omgang (uitschakelen apparatuur) Gebruik van A4tjes + informatie	KAM	Elektraverbruik	
Reduceren brandstof	Bewust worden van verbruiken machines / voertuig door steekproeven van nieuwe en oude machines	KAM	Steekproeven	
Scope 2	Aanschaf zonnepanelen	DIR	Elektraverbruik / app	100% zelfvoorzienend
Gasverbruik	Renovatie dak	DIR	Gasverbruik	10% reductie gasverbruik
Toolbox het nieuwe rijden		KAM	Brandstofverbruik	-
Hergebruik afvalstoffen		Meldkamer coördinatoren	Reductie afvalstoffen	-
Maatregelenlijst SKAO	In kaart brengen fabrieks- en werkelijk verbruik voor de auto's			Ben ik A, B of C categorie in vergelijking met de rest van gecertificeerde bedrijven
Maatregelenlijst SKAO	In kaart brengen fabrieks- en werkelijk verbruik voor de bedrijfsbusjes			Ben ik A, B of C categorie in vergelijking met de rest van gecertificeerde bedrijven

Foto's van de plannen en de presentatie van KAM adviseur zijn bijgevoegd.

Datum voor volgende bijeenkomst is ingepland op **vrijdag 12 oktober 2018**.

BIJLAGE 2 VERSLAG BIJENKOMST 12 OKTOBER 2018

CO₂ initiatief KAM adviseur Nederland
12 oktober 2018

Verslag CO₂ Initiatief Samen Slim besparen 12 oktober 2018 KAM adviseur Nederland**Bijeenkomst informatie**

Locatie: Havenstraat 3 te Beverwijk

Duur: 12.00 uur – 16.30 uur

Deelnemers:

- Schot infra te Langedijk, de heer R. Schouten;
- Schot Verticaal Transport te Alkmaar, mevrouw F. Baltus
- Maas Holding B.V. te Langeweg, mevrouw K. Otten;
- Van 't Hek Groep te Zuidoo stbeemster, de heer J. van Vessum;
- Lek Sloopwerken te Woerden, de heer M. Helleman;
- TC Groentechniek te Wormerveer, de heer H. Schipaanboord;
- Ecoloss Project B.V. te Pernis, de heer L. Verhoog;
- T.J. Kippersluis & Zonen B.V. te Muiderberg, de heer M. Bro uwers;
- Haarsma Gro ep te Tjerkwerd, de heer K. de Jonge;
- Fronik Infra te Mijdrecht, mevrouw J. Fronik;
- Verkley BV te Drachten, de heer H. Vording;
- Berkhout Schipluiden te Schipluiden, de heer B. Berkhout;
- KAM adviseur Holland, mevrouw M. Glorie.

Afwezig:

- J. Bijleveld B.V. te Koudekerk aan den Rijn, mevrouw D. Bijleveld;
- Gebr. Schouls B.V. te Leiden, de heer C. van Santen;
- Blokland BV te Ter Aar, de heer S. Mbarki.

De bijeenkomst heeft plaats gevonden op de nieuwe locatie van KAM adviseur in Beverwijk. De bijeenkomst startte zoals gebruikelijk met een lunch waarbij er kennis werd gemaakt met de nieuwe deelnemers.

Voor deze bijeenkomst was 1 gastspreker uitgenodigd voor de hele middag. De presentatie/workshop gaf meer kans te verdiepen in de materie van CO₂ uitstoot, duurzaamheid, klimaatdoelstellingen en de toekomst.

De presentatie werd verzorgd door Willemien Troelstra van Stimular. Onderwerpen van de presentatie waren:

- De hoofdlijn van de opgave om Nederland klimaatneutraal te maken;
- De verhouding tussen besparing en duurzame energiebronnen;
- De bijdrage van energieopslag aan klimaatneutraliteit;
- Het verschil tussen energiebronnen en energiedragers en de relatie met CO₂-opslag;
- Wat betekent: klimaatneutraal - energieneutraal - fossielvrij;
- Klimaatneutrale producten versus klimaatneutrale organisatie;
- De aanpak van klimaatneutraal:
  - o De makkelijke en de lastige stappen;
  - o Wat kun je nu al doen om straks klimaatneutraal te worden;
  - o Nu al een plan op hoofdlijnen maken;
  - o Nagaan wat de ontwikkelingen in de omgeving zijn (warmtenetwerken, tankstations etc.).

De presentatie is bijgevoegd in deze e-mail.

Na de presentatie was er gelegenheid om in discussie te gaan, overige ontwikkelingen en belangrijke aspecten omtrent de CO₂ Prestatieladder te bespreken. De volgende zaken zijn er besproken:

- Besteed aandacht aan gebruik van de juiste conversiefactoren voor berekening van de footprint;
- De milieubarometer is een goede tool om te gebruiken bij de berekening, de heer L. Verhoog van Ecoloss heeft zeer goede ervaringen met deze tool.
- Michelle gaf als tip een collega te vragen de footprint te controleren voordat bijbehorende documenten gemaakt worden. Dit voorkomt extra werk door wijzigen van alle documenten en nogmaals publiceren van alle documenten op de bedrijfswebsite en SKAO.

CO₂ initiatief KAM adviseur Nederland
12 oktober 2018

- Er werd gevraagd of dit initiatief voldoet aan de gestelde eisen van de ladder. Alle deelnemers gaven aan dat dit initiatief tot op heden geaccepteerd is door de auditoren.
- Ter verduidelijking heeft Michelle aangegeven dat het streven van het initiatief is interessante informatie te verstrekken, kennis met elkaar te delen en tot nieuwe inzichten te komen. Dit om ervoor te zorgen dat de middag iets toevoegt en niet alleen dient om aan eis 3.D. van de ladder te voldoen.
- Er werd geopperd een presentatie te organiseren over de groene aggregaat. Tevens werd aangegeven dat een bijeenkomst over alternatieve brandstoffen interessant zou kunnen zijn. Afsproken is dat Michelle dit zal uitzoeken.

Ideeën voor de volgende bijeenkomsten zijn zeer welkom, op deze wijze kan het initiatief informatie geven zoals de deelnemers dat wensen en zodat de toegevoegde waarde blijft.

Datum voor volgende bijeenkomst is ingepland op **vrijdag 22 maart 2019**. Details van de bijeenkomst volgen via de e-mail.